

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Predništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Ne frankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Kokopisi

dopisov se ne vračajo.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA

Št. 55.

V Gorici, v torek dne 12. julija 1910.

Leto XII.

Ugodnosti deželnih zavarovalnic proti požaru.

Naravno je, da je glavni namen privatnim zavarovalnicam lastni dobiček ter da izkoriščajo iste, kjer ni konkurence, ubogo ljudstvo do skrajnosti v to svrhu, dočim je namen javnim deželnim zavarovalnicam pospeševati občni blagor in reševati tozadevna socialna vprašanja v prilog zavarovancem po najnižji odškodnini.

Na Dunaju in Nižje-Avstrijskem, kjer igrajo zavarovalnice veliko in važno ulogo, se je ljudstvo najprej zavedalo, da je izkoriščajo privatne zavarovalnice proti požaru in pri dosmrtnem zavarovanju, kakor tudi pri zavarovanju živine in proti ujmam na nedopusten način. Toda ljudstvo si ni moglo samo pomagati, pač pa so poiskali njega zastopniki v deželnem zboru sredstev, s katerimi so prišli tej zlorabi v okom; ustanovili so deželno zavarovalnico proti požaru, ujmam, za zavarovanje živine in ljudi v slučaju smrti Vspehi so bili čudoviti. Deželna zavarovalnica je prekosila vse druge v vseh strokah zavarovanja v teku šestih let. V oddelku zavarovanja proti požaru je dosegla zavarovana glavnična vže po šestletni dobi okroglih 1.116 milijonov kron in zavarovalnina 1.063.000 K.

Deželna uprava ni imela od tega sicer velikega dobička, ker je znižala premije do skrajnosti; a ljudstvo je imelo od tega na milijone dobička, ki bi bil inace romal v blagajne privatnih zavarovalnic.

Na Dunaju je bilo mogoče deželni upravi osnovati taki konkurenčni zavarovalni zavod, ker znaša tam zavarovana vsota milijarde in milijone. Pri nas, v tako mali deželi, bi bilo nevarno za deželno upravo, spuščati se v take špekulacije iz razlogov, katere smo v zadnjem številu našega lista objavili. Tu daja poročstvo uspeha le obligatno zavarovanje pri deželni upravi.

Vprašamo: Kake ugodnosti bi pa dajala taka zavarovalnica ljudstvu?

Glavni dobiček, katerega bi deželani imeli od take zavarovalnice, bi obstojal v mnogo nižji zavarovalnini, katero bi zavarovanci plačevali.

To hočemo dokazati kasneje na temelju statističnih podatkov deželnih zavarovalnic v drugih kronovinah, kjer ne morejo s takimi deželnimi zavodi konkurirati druga privatna zavarovalna društva. Take deželne zavarovalnice so na Gorenje-Avstrijskem, Solnograškem in v Tirolu. Te obstojijo vže skoro sto let in so se tako udomačile in vkoreninile, da ne morejo privatni zavodi z njimi tekmovali.

Nasprotniki deželnih zavarovalnic trdijo, da znašajo upravni stroški deželnih zavodov dosti več nego oni zavarovalnih društev. Toda take trditve so le pesek v oči lahkovernemu ljudstvu.

Dokazano je, da znašajo režijski stroški n. pr. na Nižje-Avstrijskem pri zavarovanju goveje živine le 16 odst. zavarovanih vsot, dočim poberejo ti stroški privatnih zavarovalnic 21 in pol do 52 od sto zavarovane glavnične. Dežela ima pač različne ugodnosti v tem oziru, čez katere ne morejo razpolagati društvene zavarovalnice.

Druga ugodnost pri taki deželni zavarovalnici bi bila ta, da bi lahko pobirale zavarovalnino na račun dežele c. kr. davkarije. To bi jim vsekako ne prouzročilo veliko truda in zamude časa. Če pobirajo deželne, občinske in cerkvene doklade, kakor tudi doklade za okrajne šolske svete in cestne odbore, bi lahko pobirale tudi še zavarovalnino. In to bi bilo stvari v korist tudi tedaj, ako bi deželna uprava nekoliko odškodnovala zadevne urade za trud in zamudo časa.

To bi bilo pa tudi za zavarovance važno. Kdor plača davke, plačal bi tudi par kronic zavarovalnine, ne da bi se skoraj tega zavedal. Kakor kasneje dokažemo v posebnem članku, plačal bi posestnik, ki zavaruje svoje poslopje in opravo — recimo — za 10.000 K kakih 5—8 K zavarovalnine, in bi bil gotov, da se mu škoda povrne, če je vže davke in zavarovalnino vplačal ali ne.

Koliko neprilik in nesreč ne nastane sedaj ravno radi tega. Zavarovanec, ki je morebiti leta in leta redno plačeval zavarovalnino, pozabi enkrat na to dolžnost, ali odnaša vplačevanje, ker je ravno v istem času v denarnih stiskah, a nesreča ga ravno v tem času zasači. Kaj je posledica temu? Sitnosti in škoda.

Velike važnosti bi bila taka zavarovalnica tudi radi javne kontrole. Dežela mora dajati vsako leto natančen račun o svojih zavodih. Do takih računov pride lahko vsakdo, kdor se za sivar zanima, zato so pa taki zavodi podvrženi javni kritiki in so pod višjim nadzorstvom deželnih zastopnikov, t. j. deželnega zbora, tako, da je vsaka zloraba zavodov izključena.

Pri nas ne smemo pozabiti pa še na posebne koristi, katere bi donášala deželna zavarovalnica.

Glavno načelo vsake deželne uprave mora biti, da ne gre brez potrebe denar iz dežele, kajti s tem pojema leto za letom dobrobit ljudstva. In ravno v tej zadevi roma leto za letom gotovo pol milijona kron iz naše dežele brez nikakega haska. To se mora zabraniti, ako nočemo, da dežela s časom povsem uboža.

Izvestno je tudi, da bi dobil marsikateri domačin kos kruha kot uradnik ali cenilec ali agent pri deželni zavarovalnici, dočim ga dobivajo sedaj na naš račun sinovi drugih kronovin.

Zato pa priporočamo vsem onim, ki so v to poklicani, da pripomorejo po svoji moči v izvršitev te ideje. Delo ni lahko, a dosegljivo je, in doseči se mora. To zahtevajo koristi dežele in našega ljudstva.

Razstava v „Šolskem Domu“.

(Konec).

V drugi dvorani so bile razstavljene na sprednji in desni steni risbe 1. letnika pripravljavnice za izobraževališče za učiteljice. Tu so bili risani najrazličnejši predmeti po naravi in po predlogah, kakor: listje, cvetke, sadje razno orodje itd. Vsi ti predmeti so bili ali enolično barvani ali pa v mnogovrstnih naravnih barvah senčeni. Pred njimi pa so ležale na dolgih mizah, kot predvaje v barvanju, ploskve, prevlečene z eno barvo in take, na katerih si opazil isto barvo od najsvetlejše do najtemnejše.

Leva in zadnja stena te dvorane ter mize, ki so bile ob njih, so bile prevlečene z risbami učenk drugega

letnika. Tudi te so bile risane deloma po predlogah, deloma po naravi. Tu smo opazili lepa tihožitja, med katerimi so bile razne skupine sadja, cvetk itd. Tudi nekaj pokrajin, risanih po razglednicah, je bilo videti. Izmed znanih naj le omenimo Bled in železniški most pri Solkanu.

Kakor pri ročnih delih, tako smo tudi tu opazili, da so učenke od lanskega leta sem le še napredovale.

Sredi te dvorane na 4 m dolgi in 1 in pol m široki mizi, dalje na 3 mizah ob stebrih oken so bila razstavljena ženska ročna dela učenk 5. razreda iz „Malega Doma“. Tu smo videli mnogo ženskega perila z vezanimi imeni, predpasnikov, prtičev in drugih izdelkov.

V drugem nadstropju je bila razstava v 4 dvoranah. V srednji so bili razstavljeni izdelki učenk 5. in 6. razreda „Šolskega Doma“. Učenke 5. razreda so izgotovile tekom leta premnogo ženskih srajc in drugega ženskega perila, kar je bilo vse razstavljeno na dolgih mizah. Razun tega smo videli še mnogo drugih izdelkov kvačkanja, šivanja in vezenja, kakor: brisalk, kvačkanih rut in odej, prtov, prtičev ter raznih reči kot namizno in kuhinjsko opravo.

Učenke 6. razreda so razstavile mnogo moških srajc, katere so bile vse na roko izdelane. Tudi drugo perilo, dalje kvačkane torbice, potem več prtov s križevatim ubodom, podlage, razna stenska opremala, blazine in zavese so ležale po dolgih mizah ter visele ob stenah in oknih. Toliko različnih lepih del je bilo tu, da bi se bil človek težko odločil, če bi bil moral zaznamovati najlepše.

V dvorani na levi strani so bila dela učenk obeh pripravljavnic za izobraževališče. Izdelki so bili iz vseh vrst ročnih del. Tukaj si videl mnogo belega perila z lepim vezenjem ali pa v gube sešitega. Tudi več prtov črež miznih prog in drugih okraskov z umetnim vezenjem je bilo tu. Najbolj so se odlikovale prekrasne blazine in sicer 2 cerkveni in več drugih za domačo rabo. Opazili smo še prtiče s tenerifami, več reči v tako imenovanem „Hardanger“ delu in izdelke na mrežico. Pozabiti pa ne smemo vajenic, na katerih so se

Robotar.

Poljski: A. VILČINSKI.

(Dalje.)

„Ljubi Zdislav, saj te ne zmerjam.“

„Pa kaj mi je zato? Pa ne plačam... Kdo pa to plača? Ali jaz? Ko bi bili, oče, vi moj sin, jaz bi ne rekel niti besedice.“

„Vidiš ali, dete moje, težko je... kot ljubim Boga, ne veruješ, zelo težko.“

„Komu pa je zdaj lahko, in vendar imajo ljudje. Treba pomisliti oče, pa spoznate, da to mora biti. Jaz moram imeti svoje, kar mi tiče. Ali mislite, oče, da je to tako, kakor v vasi, kjer se je, kar se dobi in se nosi karkoli. Tu gleda vse na človeka in kaže s prstom nanj. Človek mora imeti čiste rokavice, mora imeti smodke, pa spodobne steno...“

sem, kupovati slaščice, šopke, hoditi na zabave, kjer mora vsak udeležnik nekaj plačati, ne sme ostati v sramoti pri denarnih zbirkah. Saj poznate oče, ta pregovor: Če prideš med vrame, kvakaj kot one.“

„Hm, ko bi še to kam privedlo?“ Šepeta g. Meško težko diha joč.

„Mora privedi! Glejte, oče, v kratkem bodem koncipist, potem komisar, pa tajnik in glavar. Prijetno bo reči potem očetu: moj sin je okrajni glavar ali poslanec (delegat).“

„Bog ti daj to dočakati, daj! Ali do tedaj bodem na beraški palici. Še pet jih je doma, temu treba to, onemu ono. Francika prosi, rada bi se poročila... da bi...“

„Kaj se jej tako mudi? Kaj, petnajstletno vaško otroče da bi že gledalo za možem?! Ali čemu se pričakati dolgo? Če hočete da napravim karijero, tedaj naj jo napravim, a če ne, pa

II.

Ne vem, kako sta se še razgovarjala dalje oče in sin. Povem le to: Drugi dan sem posetil g. Jacka, ki mi je od davna sosed in prijatelj; ali ta je bil zelo kisel. Sedel je skrbno zamišljen pri mizi, imel zapisnik in denar pri sebi, svinčnik v roki, in polo papirja pred seboj. Ko me zagleda, se strese, naglo skrije zapisnik v žep, in me jame prav srčno poljubljati.

„Povprašali sta se jeden drugega o ženi in vsakem detetu. Na to mu dêm:

„Kako je pa z gospodarstvom?“

„Eh, tri sto črtov ujemi vse gospodarstvo!“ pravi ter se popraska po glavi. „Moj mili sosed, ko bi se dobil kdo, kar prodam vse skupaj.“

„Že deset let slišim vedno in to iz vaših ust, gospod sosed; ali ko bi imelo priti do tega, se vedno umaknete.“

„Ali zdaj bi ga pa res prodal, kakor vas cenim, gospod sosed. Zdaj ne morem več. Vedno bolj skromno ži-

nika, prodal sem živino, povsod sva sama pri delu sè ženo, a lic, gospodine, je vedno revnejše. Če se kaj ne spremeni na svetu, če ne bo vojna, ali kaj drugega: tu človeka vrag vzame. In zraven tega, mili gospod, poginila mi je kobila; mislil sem, prodam jo v Tarnovu, in bo za obresti za g. soseda; mlada, štiriletna je dobila pljučnico; osemnajst goldinarjev sem dal le za zdravila, in vendar je šla. Spomladi je dobila Marica kašel, moj gospod, in to tak kašel, da svoj živ dan nisem slišal kaj takega: pravim vam, bobnelo je v njej kot v praznem sodu. Žena pravi: jetika, mili Moško; doktorkima z glavo in ukazuje poslati jo v Ščavnico. Kaj smo hoteli? Peljali smo jo, in zopet je šlo petsto, uprav toliko, kar bi bil moral dati vam, g. sosed, za obresti. In pa tudi Zdislav me skubi.“

„Vidujem ga čestokrat, da se vozi v izvoščeku po mestu“, pretrgam ga smejé.

Pavletič 6 K; dr. Andrej Pavlica 5 K; dr. Josip Pavlin 2 K; Svetoslav Premrou 2 K; Ivan Rejec 3 K; Fran Setničar 2 K; Anton Šantel 5 K; Andrej Tabaj 2 K; Tomaž Sedlaček 1 K.

Dalje so plačale gospe in g.ne: Gizela Finžger 2 K; Štefanija Havel 30 v; Antonija Hrovatin 2 K; Marija Kopač, svečarjeva 5 K; Milena Papež 1 K; Berta Pavletič 2 K; Avgusta Šantel 1 K.

Srčna hvala vsem blagim dobrotnikom!

Našemu upravništvu je došlo: g. Subic, profesor v Gorici 2 K.

Domače in razne vesti.

Imenovanja. — Deželni odbor je sprejel v posebni seji dne 11. t. m. sledeče prosilce v deželno službo: Za stavbinski urad gospoda inženirja Mauerja in pomožnega tehnika Hvalo. Za oddetek pri knjigovodstvu: Prinčič Friderik, Hrovatin Josip in Mondolfo N. Za pisarnični oddetek: Bratina Avgust, Vidrig Ahil, Frandolič Miha in Marega Marij.

Vsled novega, po deželnem zboru odobrenega statuta je imenoval pet dnevničarjev, ki so zadostili vsem tozačnim zahtevam, kot poduradnike s sedanjimi prejemki.

Izredno je imenoval dnevničarja De Fiori ki služi v obče 63 let, pri deželnem odboru pa le 42 let ter je 83 let star, poduradnikom s plačo 2400 K, ki se mu všteje tudi v pokojnino.

Nek slovenski liberalni deželni uradnik je večkrat tu in tam v potu svojega obraza dokazoval, kako strahansko je zapostavljen slovenski del dežele in koliko več so dobili pri zadnjem zasedanju Lahi nego Slovenci. Dotičnega liberalnega deželnega uradnika, ki nam je uže del časa znan kot rovač proti našim poslancem, opozarjamo, da Bog ga ni ustvaril za to, da bo širil neresnico, da bo obrekoval in črnil tiste, katerim bi se moral hvaležnega skazovati za to, kar danes je. Mi smo s številkami dokazali in sicer s številkami, katere nani je dal isti urad, pri katerem si nehvaležnež kruh služi, da smo Slovenci pri zadnjem zasedanju dobili več podpor kakor Lahi. Naj pride nehvaležnež na dan s številkami, ki dokažejo drugače. Sicer pa ne vemo, kako more mož služiti pri istem uradu, katerega maže in črni. Šila in kopita naj pobere pa naj gre k liberalni trgovski zadrugi si kruh služiti, ako mu je tako zoperna deželna služba. Za danes dovolj. Ako bo treba, bomo še jasneje govorili.

„Slovenska Straža“. Do nedelje je bilo ustanovljenih po vsem Slovenskem 161 podružnic „Slovenske Straže“. Ta dan je imela „Sl. Str.“ v Ljubljani slavnostno zborovanje, katerega se je udeležilo prav mnogo občinstva. Na tem zborovanju je govoril tudi drž. posl. dr. Korošec. Govorec o zadnjih bojih slovenskih poslancev v državnem zboru, rekel je dr. Korošec med drugim:

„O slovenskem vseučiliškem vprašanju se vrše diskusije in vsa javnost v Evropi ve, da smo v Avstriji Slovenci, ki nimamo svojih pravic. To je prvi uspeh. Vlada je odgodila državni zbor in ni pustila, da bi v tem zasedanju prišlo do odločitve. V jeseni smo mi zopet tamkaj na svojem mestu in bomo branili s krepko roko pravice slovenskega ljudstva. Dolžnost naša pa je, da se ob tej priliki spomnimo onih strank, ki so nas podpirale v zadnjem boju. To so češki agrarci, radikalci in mladotčehi. Z žalostjo pa moram konstatirati, da je glasilo naših slovanskih bratov, ki so nam po svetovnem naziranju najbližji, „Hlas“ na Moravskem, obsojalo to, kar smo morali storiti v korist slovenskega naroda. Mi pa bomo šli po poti, ki smo jo ubrali. Če hoče vlada razpustiti državni zbor in razpisati nove volitve, pozdravljamo to z veseljem. Mi nočemo končati kot strahopetci. Vajeni smo bojev, zlasti ker imamo na čelu voditelja dr. Šusteršiča, ki je tudi

v zadnjih dneh pokazal vso zmožnost kot načelnik Vseslovenske Ljudske Stranke. Ponosni smo, da ga imamo v svoji sredi, in sledimo mu kot zvesti prijatelji.“

Kakor na tem slavnostnem zborovanju, tako se je izrekla tudi na vseh drugih ustanovnih shodih podružnic „Sl. Str.“, ki so se širom naše slovenske domovine vršili, zahvala poslancem Vseslovenske Lj. Strake za njih odločno nastopanje v drž. zboru za slovenske pravice.

Šolske zavode društva „Šolski Dom“ je obiskovalo v šolskem letu 1909/10 skupno 1538 učencev in učenk. Ljudsko šolo v „Šolskem Domu“ je obiskovalo 280 dečkov in 340 deklic. V pripravljalnici za srednje šole je bilo 43 učencev. V pripravljalnici za žensko izobraževališče je hodilo 112 gojenk. — Moška obrtno-nadaljevalna šola je imela 155 obiskovalcev, v žensko obrtno šolo je zahajalo 108 gojenk. V „Malem Domu“ je bilo v ljudski šoli 100 učencev in 177 učenk. V otroške vrtce je hodilo 110 dečkov in 113 deklic. Brez otroških vrtcev je torej hodilo v šolske zavode „Šolskega Doma“ leta 1909/10 1315 učencev in učenk. Leta 1908/9 je obiskovalo te zavode 1236 otrok, toraj letos 79 več.

Na vsih zavodih je sodelovalo: 3 učitelji-voditelji, 1 učiteljica-voditeljica, 1 učitelj, 17 učiteljic, 3 kateheti, 3 učitelji drugih šol. Zavodi imajo 2 postrežnika in 3 postrežnice.

Na c. k. višji realki sta z odliko napredovala Kuré Jožef in Udovč Jožef, bivša učenca pripravnice v „Malem Domu“ društva „Šolski Dom“ v Gorici.

„Novi Dom“ v Gorici se gradi. Zgradba se dviga hitro proti nebu. Sedaj se končuje prvo nadstropje. Upanje je, da bo ta mesec pod streho. Delo je prevzel zidarski mojster g. Mozetič. Torej še letos stopi lepa zgradba, naš ponos, v vrsto naših narodnih ognjišč, naših slovenskih pribežališč. Četrta sveta narodna hiša v Gorici se dviga od tal. Kdo bi ne bil tega vesel?

Seznamek knjig, ki se bodo rabile z odobrenjem c. k. dež. šol. sveta v 1. razredu slov. zasebne gimnazije v Gorici.

1. Verouk: a) Veliki katekizem. b) Stroj, Liturgika.
- 2 Slovenščina: a) Sket-Janežič, Slov. slovnica za srednje šole, 9. izdaja. b) Sket-Wester, Slov. čitanka za 1. razred sred. šol.
3. Latinščina: a) Tominšek, Latinska slovnica. b) Wiesthaler-Tominšek, Latinske vadbe za 1. gimnazijski razr., 4. izdaja.
4. Nemščina: Končnik - Fon, Deutsches Lesebuch für die 1. Kl. slov. und slovenisch-utraquistischer Mittelschulen, Ljubljana 1910.
5. Zemljepis: a) Pajk, Zemljepis za 1. gimn. razred. b) Kozenn-Hranilović, Geografski atlas. —
6. Matematika: a) Matek-Peterlin, Aritmetika. b) Mazi, Geometrijski nazorni nauk za 1. razred.
7. Prirodopisje: a) Macher, Prirodopis živalstva za nižje razrede sred. šol. b) Macher, Prirodopis rastlinstva za nižje razrede sred. šol.

Kolesarsko društvo „Solkan“ v Solkanu, priredi v nedeljo dne 17. t. m. svojo 1. društveno veselico na dvorišču g. Ivan-a Nibrant hšt. 245, združeno s cestno dirko Kanal-Solkan. Start v Kanalu pri orožniški postaji, cilj v Solkanu konec pokopališča, polzevo dirko in dirko na stoja. Vstopnina k veselici je določena na 20 v. Ug. dirkači naj se blagovolijo prijaviti pri društvenem tajniku Julij Makuc. Vloge za dirkače so določene na 2 K v vsaki dirki. Konec prijav v nedeljo ob 10. uri predpoldne. Odbor.

Nesreča — noga odtrgana. Včeraj popoldne ob 4. uri se je v Sovodnjah zgo-

dila nesreča, ki je zahtevala svojo žrtev. Tamkaj ima namreč mlatilnico g. Jožef Lutman iz St. Andreža. Kot delavec pri mlatilnici je bil nastavljen tudi 38 letni omoženi Jožef Kuzmin iz St. Andreža, bivši krčmar „Pri Štefanu“ ravnotam. Le-ta je vlagal pšenično snopje v mlatilnico. Ne ve se kako, se mu je zdrsnilo in padel je v odprtino, ki žre snopje. Močno zobovje mu je zgrabilo levo nogo, ter mu jo skoraj popolnoma odtrgalo. Le na tanjši kožici je viselo stopalo leve noge. Na blazen krik ponesrečenega ter na hud ropot mlatilnice, ki je lomila kosti ulovljene noge so mlatilnico koj ustavili ter ponesrečenca izvlekli iz mlatilnice. Brž so najeli voz in ga odpeljali v goriško bolnišnico.

Nedeljske tombole društva „Zvezda“ v Sovodnjah se je udeležilo nad 3000 oseb. Činkvino je dobil nek mladenič iz Dola, tombolo pa dve dekleti z Vrha nad Rubijami.

Razpis inženirskih mest. Za trasovanje obširnega cestnega omrežja, ki se prične graditi v kratkem, se vsprejme na namestništvu v Trstu več mladih inženirjev na pogodbo proti trimesečni obojestranski odpovedi. Mesečni honorar znaša 280 kron; k temu še pride pri daljšem bivanju izven Trsta 100 kron doklade in pri potovanjih dijete X. plač. razreda. Prošnje z učnimi spričevali in spričevali o praktični uporabi je vpslati najpozneje do 25. t. m. na c. kr. namestništveno predsedništvo. Prosilci s prakso imajo prednost.

Gradiški okrajni glavar Schneider baje zapusti politično službo ter se umakne v zasebno življenje. Drugi pa trde, da bo poklican na namestništvo in da bo njegovim naslednikom imenovan namestništveni tajnik grof Mels Colorado. Take vesti se namreč širijo po laških listih.

Modra galica. — „Goriška zveza“ nam sporoča, da se ji je posrečilo dobiti nekoliko modre galice izborne kakovosti. Z ozirom na občutno pomanjkanje galice je ni veliko na razpolago. Člani pridruženih zadrug jo dobijo pri zvezi, kjer se morajo oglasiti. Galico pa dobe le tisti člani zadrug, ki so letos že vzeli galico pri zvezi ali pri kaki pridruženi zadrugi.

Železnica Červinjan-Belvedere. — Na prošnjo furlanske žel. družbe je žel. ministerstvo odredilo tehnično-politični obhod lokalne žel. proge Červinjan-Oglej-Belvedere. V slučaju povoljnega izida tega obhoda je želez. inšpektorat v slučaju, da obstoje vsi potrebni predpogoji, pooblaščen dati dovoljenje za obratovanje na novi progi.

Nova bolezen na murvah. — V Italiji in v Furlaniji, posebno ob italijanski meji, pokazala se je čudna bolezen na murvah, ki preti uničiti murvno perje tako, kakor peronospora trtno. To bolezen prouzučuje žuželka, imenovana murvna diaspis, ki ne napada pa le murve, marveč tudi drugo sadno drevje. Dosedaj ni nobeno sredstvo pomagalo v odstranitvi te bolezni. V novjšem času se delajo poskusi z žuželko, ki je prvi sovražna, v svrhu, da bi se prišlo bolezni v okom. Dosedajni poskusi so se dobro obnesli. Toliko vlada kakor tudi deželna uprava obračata tej zadevi največjo pozornost, kar je umljivo, kajti ako se ne pride tej bolezni v okom, pojde kmalu sviloreja rakom žvižgat.

Nadzornik kmetijstva Portelli in svetnik Frühauf pojmeta v Italijo na lice mesta, kjer se delajo ti poskusi, da se prepričata, ali bi bilo umestno pričeti tudi pri nas protiakcijo zoper tega novega škodljivca.

V Furlaniji je peronospora napravila letos neizmerno škodo. Pokončala je ponekod dve tretjini grozdja. Vse je osmojeno in grozdovje posušeno. V razne furlanske občine so se podale komisije, ki so prece-njevale škodo. Tudi na Vipavsko, v Brda in na Kras bi se morale podati take komisije, ki bi precenile škodo po peronospori. Poročajo nam z Vipavskega, da je peronospora ponekod pokončala nad polovico vinskega pridelka. Prizadeti naj bi si pobrigali za to. Mogoče bi se vendarle kaj doseglo. Držati križem roke pa jadikovati v takih slučajih se ne sme!

Nevaren ropar pobegnil. — Iz koperske kaznilnice je ušel nevarni ropar, 19-letni Jožef Beltrami, doma iz Triden-

tinskega, nedavno obsojen na deset let ječe zaradi nekega drznega ropa. Beltrami je prežagal ograjo in preoblečen pobegnil.

A ni užival dolgo časa prostosti; kajti že v nedeljo so ga prijeli na kolodvoru v Korminu, odkoder je hotel v Videm. Ko so ga prijeli, je povedal drugo ime in še-le po fotografiji so spoznali, da je on tisti Beltrami, ki je ušel iz koperske kaznilnice.

Kaznovani laški iredentisti. — Ko so svoj čas izgnali italijanskega urednika Manfronija iz Rive, so mu njegovi prijatelji priredili slavnosten banket, na katerem je prišlo do burnih iredentovskih demonstracij. Vsled tega so notarja dr. Constantinija za šest mesecev od uradovanja suspendirali, rezervni poročnik Christoforetti je pa izgubil svojo oficirsko šaržo.

Otvoritev vseslovanskega kongresa v Sofiji. V četrtek predpoldne je bil v narodnem gledališu v Sofiji slovesno otvorjen slovanski kongres. Pred otvoritvijo se je mešan zbor zapel za to priliko zloženo kantato, v kateri se kliče Slovanom dobrodošlico. Nato je zapel zbor „Hej Slovani“, ki so ga zborovalci poslušali stoje.

Dr. Kramar je zatem proglasil kongres otvorjenim in predlagal, naj se izvoli Bobčeva predsednikom. Bobčev je od svoje strani predlagal, da se dr. Kramar izvoli častnim predsednikom. Oba predloga sta bila vsprejeta z odobravanjem.

Družba sv. Mohorja v Celovcu. Leta 1911 dá Družba vsakemu udu, kakor do zdaj, šest knjig za ceno dveh kron. Da pa si udje lahko knjigo, ki jim morebiti ne bi ugajala, zamenijo, se izda še sedma knjiga. Izdale so bodo

Mlado in cvetoče,
zdravo in veselo

nemore ostati nobeno deklet in nobena gospodinja, katera se mora mučiti leta in leta v kuhinji in v gospodinjstvu pri pranju in umivanju s slabim milom. — Pri porabi

Schicht-ovega
mila

se varuje roke in doseže hitro, brez truda in napora snežno belo perilo.

učenke vadile v všivanju krp v belo ali pisano blago. Bile so tako dobro izdelane, da se je zaplat le težko spoznala. Sploh so bila vsa dela tako okusno izvršena, da se gledalčeve oko kar ni moglo ločiti od izdelka.

V šolski sobi umetnega vezenja in belošivanja so razstavile učenke te šole svoje izdelke. Razstavile so učne načrte iz belega šivanja in umetnega vezenja, kakor tudi mnogo izdelkov iz krojenja in šivanja perila. Vezenje: belo, barvano in v zlatu, pa slikanje v svili ter razne aplikacije na mnogovrstnih predmetih. Da so bila vsa ta dela točno, okusno in dovršeno izdelana, pač ni treba omeniti, kakor tudi ne opisovati predmetov. Pač pa omenimo krasen predpečnik slikan v svilo in sredi sobe na belem drogu visečo zastavo. Ta je bila iz bele, težke svile, prav primerno okrašena z v zlato vezanjem in slikanjem v svilo, obrobljena z zlato franžo in v sredi z lepima podobama „Marije brez madeža“ in „Srce Jezusovo“, slikane od domače umetnice gospodične Šantel. Zastavi je bil pripet lep bel trak kumice z zlatim napisom: Dekliška Marijina družba v Št. Ferjanu — ustanovljena 2. februarja 1909.

V tej sobi je bilo več predmetov (galantarij), na katerih so bile v les vžgane in barvane risbe, kakor tudi vse stene obložene z risarijami učenk. Iz teh se je jasno razvidelo, kako so učenke iz priprostega motiva n. pr. iz enega lista, metulja, hrošča ali krivulje sestavljale okraske, katere so potem uporabljale bodisi pri vezenju ali lepšanju oblek, katerih smo videli mnogo na izdelanih ženskih in otroških oblekah razstavljenih v š. sobi za krojenje in šivanje oblek. Tu je bilo 24 oblek na kalupih a mnogo razgrnjenih po mizah, ki so bile raznega kroja, razne velikosti in različno več ali manj okrašene s prišito vrvico, ter z ušitim baržunom, druge z izrezanimi uložki itd. Nastavljenih po mizah je bilo mnogo bluz, raznih več ali manj okrašenih spodnjih kril itd.

Krasna skupina oblečenih otrok je vse obiskovalce očarala. V tej skupini se je nahajal otrok napravljen za pestovanje, nadalje otrok, ki stori prvi korak, večji otrok in 14 letna deklica, vsi oblečeni v oblekah, primernih njih starosti.

Ob stenah in po mizah so bili mnogoteri kroji narisani in izrezani.

Zanimivi so bili na stene obešeni „učni načrti“ razstavljeni od vseh učenk te šole.

Iz teh in iz razstavljenih oblek se je razvidelo ne le kako se temeljito uči na tej šoli, temveč tudi marljivost in ročnost učenk; kajti izvemši učnega načrta, so bili vsi drugi predmeti izgotovljeni od 1. junija dalje.

Med letom so skrojile in sešile učenke čez 200 komadov raznega kroja, velikosti, oblike in okrasa zase ali za svoje. Na naročilo se je v šoli izdelalo tekom leta 63 komadov kompletnih oblek, več površnih jopičev in kril, te moderno okrašene z vrvico (soutaches), več bluz, domačih oblek (reform), 2 svileni beli poročni obleki tudi bogato in okusno obšiti z vrvico ter okrašeni z mirtami.

Zadovoljno smo se ločili iz razstave s prepričanjem, da se slovenska mladina resno pripravlja na življenje. Tako Bog pomagaj!

Dopisi.

Komen. (Za trtarni še — murve.) Sodnijska obravnava v Komnu dne 7. julija t. l. je pokazala, da znamo manipulirati tudi z murvami.

V Komnu obstoji okrajno sadjarsko društvo, kojemu je predsedoval do zdnjega časa več let tukajšnji učitelj Josip Štrekelj, bivši liberalni deželni poslanec, brat c. kr. državnega „Lojzeta“.

Država in dežela sta podpirali to društvo bodisi z denarjem, bodisi z drevesci iz državne drevesnice. Predsednik Josip Štrekelj je naročil na ime društva iz državne drevesnice koncem lanskega leta tudi 100 murv in drugih sadnih drevesc. Za murve je bilo treba plačati 50 K in prevoznino 10 K 25 v. do Štanjela. Oglasil se je pa predsednik takoj s prošnjo pri c. kr. vladi, naj prepusti murve društvu brezplačno, ker drugače ne bi jih sprejelo. Vlada je ugodila tej prošnji predsednikov.

Tukajšnji posestnik in ud kopenskega sadjarskega društva g. Miroslav Godnič iz Komna štv. 18 pa je sam potreboval nekaj murvovih drevesc ter se je v ta namen osebno oglasil v državni drevesnici v Gorici, kjer jih je tudi res vdobil 20 in sicer po 50 v. drevesce. O tej priliki je zvedel tudi za zgoraj omenjeno naročbo murv za društvo. Doma je pazil, kam se vsadi

onih 100 murv. Predsednik Josip Štrekelj jih je oddal svojemu bratu, državnemu poslancu Lojzetu Štrekelj, ki jih je vsadil na svojem zemljišču. Prevoznino za te murve je pa plačal predsednik iz društvene blagajne v znesku 10 K 25 v. Ko so bile murve vsajene, je pač naravno, da je to početje predsednikovo prišlo na dan. Predsednik Josip Štr. skliče dne 3. apr. t. l. občni zbor, da bi se nekam opravičil. Vprašal je mej drugim g. Miroslava Godniča, ako mu še očitá, da izkorišča društvo, na kar mu Godnič odvrne, da res izkorišča društvo. Na drugem občnem zboru dne 17. apr. t. l. vpraša Josip Štrekelj zopet Godniča vzdržuje li svoje očitá. Godnič mu jasno odgovori, da svoje očitáje vzdržuje v zadevi murv. Užaljeni Josip Štrekelj je odložil predsedstvo, na kar je bil soglasno izvoljen za predsednika g. Miroslav Godnič. Bivši predsednik Josip Štrekelj je vložil na to proti g. Miroslavu Godniču radi žaljenja časti in obrekovanja tožbo. A vrlí g. Miroslav Godnič se tega ni ustrašil. Nastopil je potom zagovorika g. dr. Ignacija Kotnik, c. kr. notarja v Komnu dokaz resnice ter ga je dne 7. t. m. pri sodni obravnavi tudi temeljito dognal, tako da je bil popolnoma oproščen. Ogromni pravdni stroški pa zadenejo tožitelja Josipa Štrekelja, ki je temeljito pogorel.

Dne 9. t. m. se je po bitstvu v isti zadevi vršila pa pred sežansko okrajno sodnijo kazenska razprava proti Miroslavu Godniču in Josipu Kovačič iz Komna. Tožil jih je isti Jožef Štrekelj zaradi razžaljenja časti. Povod tej tožbi je dalo neko poročilo sadjarskega društva v Komnu na okrajno glavarstvo v Sežani v zadevi že zgoraj omenjenih murv. Tu pa sta bila Miroslav Godnič in Josip Kovačič obsojena. Primerjajoč izid te obravnave z izidom obravnave dne 7. t. m. v Komnu, čudili smo se nad vse. Sicer pa ni še izrečena zadnja beseda od strani sodne oblasti in šele, ko bo ta oblast izrekla svojo zadnjo besedo, govorili bomo tudi mi, kakor se nam bode zdelo potrebno in primerno.

Naj omenimo, da sta bila toženi tudi Godničeva soproga in pa g.čna Ingerl, češ, da sta sodelovali pri sestavi poročila. Glede g.čne Ingerl je tožitelj koj v začetku razprave odstopil od obtožbe, g.čna Godničeva pa je bila oproščena.

Iz Avč. Neznani tatje so minoli teden pri raznih hišah kradli in sicer: kokoši, piščeta, obleko, klobuke in denar. Enemu so ukradli neko svoto denara, katero si je revež ravno isti dan izposodil. Poskusili so tudi pri M. D. S. „Nad-Avčem“. Prišli so v sakristijo ter zlomili nabiralnik. Ko so ga odprli, našli so njem samo 1 vinar. Z jezo so vrgli isto na tla in srečno odšli.

Politični pregled.

Kdaj se zopet skliče državni zbor.

Državni zbor je zboroval 83 dni, od 14. aprila sem. Rešil je proračun in najel posojilo ter rešil nekaj manjših predlog. Parlamentarne počitnice bodo trajale do konca septembra. Sledi štiri do pettedensko zasedanje deželnih zborov. Državni zbor bo sklican koncem oktobra, delegacije začetkom novembra.

Sloga med Hrvati in Srbi v bosanskem deželnem zboru.

Iz Sarajeva javljajo „Obzoru“, da pride med hrvatskimi in srbskimi poslanci v deželnem zboru bržkone do koalicije. Prišlo da se je že v vseh vprašanjih do popolnega sporazumljenja.

Darovi.

Za „Šolski dom“

so plačali predsedništvu: Anton Plesničar, župnik na Lokvah, namesto udeležbe pri pogrebu prijatelja Ant. Glešiča 5 K; vesela družba na Vojsčici 1 K 46 v; Janez Jarec, kurat v Št. Ferjanu 8 K; 12. VI. 10 K; Ivan Berbuč, dež. poslanec, namesto vstopnine h konecletni veselici „Š. D.“ 10 K; dr. Ant. Gregorčič 20 K; Ana Nardin, trgovka v Gorici 2 K; Josip Pavletič, stolni župnik v Gorici 20 K; Benedikt Poniž v Gorici 15 K.

Mesečnino za maj so plačali gg.: Viktor Bežek 5 K; Fran Bitežnik 2 K; Leopold Bolko 10 K; Anton Breščak 2 K; dr. Karol Capuder 1 K; Karol Cigoj 3 K; Jakob Čebular 2 K; dr. Ivan Eržen 4 K; Fran Finžger 4 K; Ant. Fon 2 K; Josip Fon 10 K; Anton Fras 5 K; Anton Gvaiz 2 K; Hedžet in Koritnik 2 K; Teodor Hribar 5 K; Andrej Ipavec 3 K; Ivan Kuttin 2 K; Milton Klavžar 2 K; dr. Ignac Kobal 2 K; Jernej Kopač 2 K; Franc Leban 2 K; dr. Josip Ličan 3 K; Ivan Mercina 3 K; Gustav Novak 2 K; dr. Anton Papež 2 K; dr. Fran

Slike z Balkana.

(Gino Bertolini, Balkan-Bilder).

Tako se zove najnovejše delo o Balkanu, katero je izšlo 1. 1909 kot prevod italijanskega izvirnika (Fra Musulmani e Slavi). Bertolini je potoval z dvema Angležema — Mr. Stralton in sir Heddon — iz Trsta čez Istro v Reko, od tu preko Dalmacije in čez Bosno v Zagreb na Hrvaško. Potovanje so napravili v avtomobilu in tura ni ravno obširna. Poleg tega mož ni poznal jezika, kajti vedno toži, da se niso mogli razumeti z ljudmi itd. Kar se tiče opazovanja, ima pač dobro oko, a je grozno plitev. Seveda gre potem in napiše 312 strani debelo knjigo o svojem potovanju. Resnosti znanstvenika sicer ne zahtevam od takega potnika, a da vedno in vedno zbija šale s svojim šoferjem, katerega zovejo Allumette, pač ne kaže posebnih globokosti. Bertolini tudi ni objektivni opisovalec, ampak kar je laško, ga vleče, drugo mu je bolj stranska stvar. Že v Kopru povdarja inteligenco, ročnost in spretnost romanskega plemena. Potuje skozi Rovinj, Piran, Pulj itd. vidi le dobre lastnosti svojih rojakov. „Liebenswürdigkeit, Güte, feines, einschmeichelndes Wesen, Herzlichkeit und Frohsinn, Mitgefühl und Hingebung das sind die sofort hervorleuchtenden Eigenschaften der Bewohner“ (str. 16). Mi jih poznamo pač tudi drugače in ravno navedenih lastnosti je presneto malo.

Reka. V naglici opazi tudi nekaj Slovanov. Seveda so to najhujši elementi in

bati se je, da se ta južni del ne združi s severnim, s Čehi, in „einst kann der Tag kommen, wo die Tschechen und die Kroaten wie zwei Zähne eines fruchtbaren Gebisses dreinbeissen werden.“ (str. 43.). No, tako razdivjani pač še nismo, da bi to, kar je vmes, kar požrli.

V Dalmaciji ga skrbi le stari beneški lev in pa rimski orel. Upa, da se kedaj povrnejo časi, ki so bili, da pride romanski element zopet do veljave in oblasti. „Und warum sollte nicht der grösste aller Adler zurückkehren? Das römische Wappen im neulateinischen Felde?“ Da, da! To skrbi gospoda Bertolinija, ampak menda se je zaračunil. Celo naša vlada je temu človeku za Italijane nepravilna in podpira Slované: „Die Regierung begünstigt den Einfall des slavischen Elementes noch sehr“, pravi na str. 89. svoje knjige.

Sicer gos. Bertolini prizna, da je v Dalmaciji 96 odstotkov Slovanov in le 4 odstotki Lahov, pa vendar se mu zdi vsaka malenkost, ki jo dosežejo Slovani le velika krivica proti Lahom. Krivično je, če vlada ne skrbi za Lahe še bolj, kot to že stori, kajti Lahi so edini zavezniki vlade proti Slovanom. — Da, proti Slovanom so že, če so pa za vlado, to je drugo vprašanje. Znani tržaški bombni procesi pač to „potrjujejo“, kaj ne? Kako je mož nedosleden, se vidi iz sledečega stavka. On gleda tja doli čez morje, proti Raveni. Opazi tudi znana „zlata vrata“, porta aurea, in vsklikne: „Weiter im Hintergrunde, viel weiter unten, liegt das „Goldene Tor“, durch welches einst ein anderer Caesar einziehen wird: der Genius

Italiens!“ Da, to je njegovo stališče, tu se je pokazal v pravi luči, tudi za vlado ne bodo, ampak rešitve čakajo od one strani morja.

Nezanje in nevednost avtorjevo pa kažejo napake, ki naravnost kriče. N. pr. trdi o Bosni in Hercegovini, da sta tam uvedla krščanstvo sveta brata Ciril in Metod in o razširjenosti Slovencev pravi: „Ein starkes Kontingent Slovenem stellt auch Tirol.“ Žalibog, da ni res, a take stvari bi pač morale izostati v knjigi, ki nosi naslov „Studienreisen“ (!)

V Dubrovniku, temu središču nekdanje hrvaške umetnosti, znanosti in slave, ga ne zanimajo stari spomeniki, umetniške stavbe in kulturno delo, ampak briga se za petje laških fantinov, ki kriče po mestu. To je za g. Bertolinija poseben užitek in takoj sklepa, da je to ljudstvo. „das nach den Slaven hier herrschen wird!“ (str. 165.) Objektivnost in take stvari so pisatelju neznane, on piše iz svojega italijanskega srca, ne iz misleče glave.

V Bosni so baje vzeli nekemu laške mu harmonikarju risarije in razne listine, ki jih je narisal in napisal o mestih in trdnjavah. Avtor pravi sam, da je bil ta mož Lah. A odkje je prišel, se vpraša. Odgovor doni res komično: „Iz Črnogore“. Tedaj laški harmonikar, gotovo preoblečen častnik ali kaj takega, pride v Bosno iz Črnogore, kjer Lahov sploh ni. No, „man merkt die Absicht — — —“. Prav na dolgo in široko, pa prav nezanimivo govori potem o turških običajih in veri (str. 192—230), kar je deloma že znano in brez interesa. Vsa stvar je seveda prepisana.

Tako počasi pride govor tudi na Trst in tu se možak razgreje do skrajnosti. Očita dunajski vladi, da zatira tako kulturno društvo kot je „Lega nazionale“, ki vrši mirno svoj „Kultur- und Zivilisations-Apostolat“. No, to pa to! To pa vemo vsi, kakšno je to apostolsko delo tržaških iredentovcev! Lahi v Trstu so heroji ki zaslужijo spoštovanje vsega sveta in združili naj bi se z Nemci proti Slovanom, kateri so „voller Ungeduld — zum Angriff bereit,“ (str. 243). Avstrijska politika je čisto kriva, pravi g. Bertolini dalje. Nemčija bi morala porabiti svoj vpliv in poseči vmes. „Es würde ein Meisterstreich sein, wenn Deutschland mit seiner immer wachsenden Autorität Österreich dazu bewegen könnte, von nun an auf der Basis eines deutsch-magyarischen Blocks zu kämpfen“ (250). No, to je pa že malo preveč za moža, ki hoče biti resen in trezen opazovalec razmer. Takih politikov pač ne potrebujemo in pisatelji naj bi rajši ostal doma, kot da trosi tak bedarije med svet. Za take stvari smo pač že prezreli.

Vtis v celoti: zunanja oblika krasna, slike naravnost izborne, a po mislih je g. pisatelj strašno plitev in površen, poleg tega še zaljubljen v svojo rodno kri čez glavo. Ta „študija“ bi spadala bolj v kak navaden dnevnik kot pa da je izšla kot knjiga, ki hoče nekaj veljati. Seve, naši narodni nasprotniki bodo takoj hlastnili po njej, v resnici nima nikake znanstvene vrednosti. Ali je g. pisatelj predelal pridejano, tri strani obsegajočo bibliografijo vmes dosti hrvaških avtorjev — o tem res dvomim; knjiga tega pač nikjer ne razodeva. d. b.

sledeče knjige: 1. Koledar za leto 1911. 2. Deseti brat. Slovenskih Večernic 65. zvezek. Ilustroval J. Vavpotič. 3. Hrvati. Spisal J. Stare, uredil in izdal Fr. Neubauer. 4. Mladinski spisi. Spisal Ks. Meško. Ilustroval S. Šantel. 5. Zgodbe sv. pisma. 17. zvezek. 6. Molitvenik za šolsko mladino. 7. V zameno se izda knjiga: Razne povesti, ako kdo ne želi „Zgodbe sv. pisma“. Kdor hoče dobiti vseh sedem knjig, doplačaj 60 vinarjev.

Senzačna knjiga o iredenti. — Na Lipskem je izšla senzačna knjiga, spisana od Bresnitz-Sydacoffa o „Iredenti“. Iredentsko gibanje so zlasti pospeševali, kakor pravi ta avtor, bivši namestnik Goess in policijski ravnatelj Busich.

Nevihite in veliki nalivi na Tirolskem in na Ogrskem. — Iz Inomosta poročajo, da je razsajala v tamošnji okolici v noči od nedelje na ponedeljek huda nevihta. Bili so tudi velikanski nalivi, ki so povzročili mnogo škode.

Tudi na Ogrskem in sicer v okolici jezera Balaton je razsajala v nedeljo huda nevihta, kateri je sledil velik naliv. Vse to je napravilo po tamošnjih vinogradih mnogo škode. Tudi železnica je bila poškodovana vsled naliva.

Petrolej v Boljuncu. Pri kopanju vodnjaka je prišel posestnik Anton Žerjal v Boljuncu v globočini 2 in pol do petrolejskega vrelca.

Colpi obsojen. V soboto se je dokončala na Dunaju porotna razprava proti Colpiju, ki je ukradel „Banki kooperativi“ v Trentu nad 300.000 K. Colpi je bil obsojen na 6-letno poojstreno ječo. —

Stenografija v vojski. — Šef generalnega štaba celokupne armade Konrad pl. Hötendorf je izdal razpis, da bodo morali odslej aspiranti za vojno šolo pri glavni izkušnji dokazati tudi znanje stenografije. To znanje je zlasti za kornega učenca velike vrednosti, ker za večino predmetov ni nikakih knjig in je učenec navezan zgolj na zabeležke predavanj.

Stavka proti mesarjem se v Kremsu nadaljuje. V Solnogradu so ondotni mesarji izjavili, da bodo pošiljali v Krems meso za 24 vinarjev ceneje, kot ga prodajajo ondotni mesarji. Stavka proti mesarjem je tudi v Hainburgu, organizira se pa nanovo v Požunu.

Cerkveni ropar — zasačen? — Dne 29. jun. je bila v Reki oropana frančiškanska cerkev. Dne 2. jul. je prišel v zastavljalnico v Gajevi ulici v Zagrebu neki mož in je hotel zastaviti razne dragocenosti. Stvar se je zdela uradniku sumljiva in na skrivnem je poslal po detektiva, ki je neznanca aretiral. Med potjo pa je ta potegnil nož in zabodel detektiva ter zbežal. Detektiv je vsled rane umrl. Zasačili lopova niso, a našli so njegov kovček, v katerem je bilo ukradenih dragocenosti v znesku za 15.000 K. Ker so iz raznih znamenj sumili, da je lopov nekje od Ptujja doma, so brzojavno obvestili mariborsko policijo. Stražnik Kusman je 7. tm. zvedel, da je neki neznanec, glede katerega se je popis vjemal, ponujal razne zlatnine po Mariboru v nakup. Zasledoval ga je s policijskim psom „Luksum“ in ga je zasačil proti večeru pri Laberju v Tržaški ulici. Ko ga je zadržal, je mož potegnil nož in mahaje z njim krog sebe zbežal. Stražnik je „Luxu“ dal znamenje, naj ga zasleduje, kar je ta storil in moža dohitel. Začel se je strašen boj med psom in neznanecem. Pes je dobil več težkih zabodljajev z nožem, a končno je vendar lopova podrl na tla in omogočil, da se ga je zvezalo in odpeljalo v zapor. Neznanec sicer taji, vendar se splošno sodi, da je identičen z zločincem iz Reke in Zagreba.

Znižala se je kazen profosu Tuttmannu, ki je bil zaradi tega, ker je pisma nadporočnika Hofrichterja dostavljaj njegovim sorodnikom, kaznovan na tri leta ječe. Dunajski list „Die Zeit“ poroča, da se je kazen znižala na dve leti. —

Umrli je v nedeljo v Potsdamu v 98 letu astronom Gottfried Galle, ki je odkril planet Neptun.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Drobfinice.

V aprilu letošnjega leta je prišlo v Ameriko 104.303 izseljencev, poleg drugih potnikov II. in III. razreda. Od teh jih je moralo 8500 pred posebno izseljeniško sodišče zaradi raznih zadržkov, 5358 jih je bilo takoj po prvem zaslišanju zopet izpuščenih, da so smeli v deželo. Nazaj poslanih je bilo 1952 izseljencev. Italijanov je bilo 35.655, iz Avstrije jih je prišlo 11.305 in sicer je bilo 8151 moških in 3154 žensk.

Hotelska družba za Dalmacijo. Neki angleški konsorcij je s kapitalom 6 milijonov kron osnoval akcijsko družbo, ki si je postavila nalogo, graditi hotele po raznih dalmatinskih mestih. Družba je v inozemstvu že registrovana in zaprosi v kratkem za koncesijo pri avstrijski vladi.

Italija na Balkanu. — Kakor poročajo s Cetinja, bodo priredili povodom vladarskega jubileja kneza Nikole na Cetinju italijansko razstavo. To je zopet dokaz, kako napreduje premoč Italije na Balkanu.

Morsko kopališče v Lignanu ob italijanski meji v videmski provinciji je kupil neki ogrski konsorcij.

Vročina v Ameriki. — Iz New-Yorka poročajo, da vlada tam grozna vročina. V nedeljo je umrlo v New-Yorški okolici 23 oseb za solnčarico.

Z loncem ubila moža. — Občinskega svetnika in posestnika v Lichkovu, Bohunka, so našli v četrtek mrtvega z veliko rano na glavi. Aretovali so njegovo ženo, ki je bila osumljena umora. Izjavila je, da jo je mož tepel, pri tem ga je sunila v prsa, nakar se je izpodtaknil in se smrtno pobil na zemlji. Preiskava pa je dognala, da je žena zagnala v prepiru železen lonec možu v glavo in ubila tako svojega moža.

Surov mojster. — Pri policiji v Braševem (Ogrsko) se je oglasil kmet Jožef Tökös s svojim 14-letnim sinom in je s solzami v očeh pripovedoval, da je neki krojaški mojster, pri katerem je bil njegov sin v uku, tega skoro do smrti pretepal. Zdravnik je fanta preiskal in našel, da je dečko vsled telesnih poškodb in prestanega strahu zblaznel. Mojstra zasleduje državni pravdnik.

Pl. Schönebeck zblaznela? Gospa pl. Schönebeck, proti kateri se je v Allensteinu sedaj vršila glavna razprava radi sokrivde na umoru njenega moža majorja pl. Schönebecka, je z malimi škarjami in nožkom za nohte poizkusila prerezati si žile, kar je pa preprečil svak. Prepeljali so jo v blaznico v Kortau ter je s tem proces za enkrat končan. Pl. Schönebeck je imela tri zagovornike, ki hočejo svoje negovorne sklepe zagovore izdati v posebni knjigi. Stroški za braniteljstvo znašajo 30 do 40 tisoč mark.

Gospodarske vesti.

Marsikateri bo rabil v kratkem čilski soliter, zato naj pazi, da kupi pristen čilski soliter. Čilskemu solitru pri-mešajo včasih brezvestni prekupci kuhinjsko sol, kajnit ali drugo manj vredno sol, katere se ne dajo razločevati s prostim očesom. Da doženeš, ali je čilski soliter pristen ali ne, deni nekoliko soltr. a kako kovinsko ploščo in drži nad žrjavico. Ko se je plošča segrela, se čilski soliter, ako je pristen, v petih minutah razstopi in mirno zgori. Ako mu je bila primešana kuhinjska ali katera druga sol, začne soliter takoj pokati, kakor hitro se je segrel.

Rojaki! podpirajte slov. šolstvo
= v Gorici! =

Loterijske številke.

	9. julija.				
Dunaj	22	78	64	25	45
Gradec	43	74	6	58	45

Izredna prilika!

Proda se radi bolezni jako dobro idoča **gostilna** na zelo prometnem kraju na deželi, v trgu, pod jako ugodnimi pogoji. Zasluzek dober in zagotovljen.

Med 50 recepti

boš gotovo našla marsikatero, po kateri bodo Pekatete tebi in tvojcem izborna dišale. Naroči si kuharsko knjigo pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici. Vdobiš jo zastonj.

Mikael Turk

— priporoča svojo brivnico —
v Gorici na Kornu št. 8

KAROL ANGELI,

trgovec in krojač v Kanalu sprejme dva krojaška pomočnika.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v GORICI

ulica della Croce šte. 6.

NOVA HIŠA

je na prodaj

v Gorjanskem na Krasu.

Hiša je ob cesti in zelo pripravna za krmo ali trgovini.

Naslov pové upravništvo našega lista.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče šte. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po

zmernih cenah.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

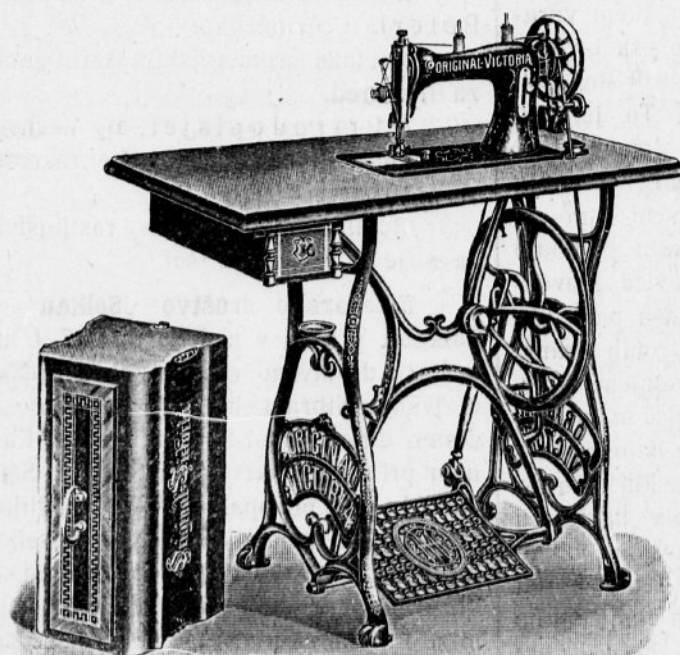
Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri nju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Cenj. dame in gospodje --- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original Victoria stroji delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original Victoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original Victoria stroji so najpraprnejši za umetno vezenje (rek amiranje). Tvrda stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original Victoria stroji so najboljši izdelki vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

Kerševani & Čuk -- Gorica

Stolni trg (Piazza Duomo) šte. 9.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič.)